

Realizace závěrů pléna ÚV KSČ z května 1974 v oblasti bojové pohotovosti ČSLA

Při objasňování základní politické linie KSČ soudruh Husák ve svém projevu na XIV. sjezdu KSČ uvedl, že jedinou alternativou dalšího rozvoje naší socialistické ekonomiky a podmínkou úspěchu v soutěži s kapitalismem se stává plné využití vědeckotechnického pokroku. Zdůraznil, že plnění úkolů vědeckotechnického rozvoje není jen otázkou dobré vůle, ale železnou nezbytností rozvoje naší společnosti.

Plenární zasedání ÚV KSČ 14. a 15. května 1974 zhodnotilo plnění této politické linie a vytyčilo další cestu k dosažení výraznějších výsledků. Závěry tohoto jednání jsou pro ČSLA plně závazné, neboť **vědeckotechnický pokrok v podmínkách třídně rozděleného světa podstatnou měrou ovlivňuje i soudobé vojenství.**

Tak např. imperialismus využívá vědy a technického pokroku k přípravě svých ozbrojených sil pro vedení války stále intenzivněji. Vyrábí a zavádí do výzbroje ozbrojených sil stále dokonalejší a ničivější zbraně a bojovou techniku a snaží se získat početní a kvalitativní převahu nad vojenskými silami tábora socialismu.

Ačkoli vláda ČSSR vede spolu s ostatními vládami socialistických států úporný zápas o odzbrojení, nemůže nečinně přihlížet k růstu vojenské síly nepřítele. Proto musí orientovat některé složky vědecko-

technického rozvoje na vojenskou oblast a tím zvyšovat účinnost a spolehlivost obrany ČSSR.

Využívání vědy a techniky ve vojenství se tak stává výrazem třídního boje. Vojenská vědeckotechnická převaha socialistického tábora nad nepřítelem se stává jednou z podmínek jeho porážky a rozhodujícím kritériem pro udržení světového míru.

Proto náčelník Hlavní politické správy ČSLA, soudruh generálporučík PhDr. V. Horáček na celoarmádním aktivu dne 21. 6. 1974 zdůraznil, že „povinností nás komunistů v armádě je, poučit se z jednání květnového pléna ÚV KSČ a s velkou náročností a odpovědností promítnout jeho závěry do naší práce“.

Vědeckotechnický pokrok se výrazně projevuje především v **zabezpečení vysoké bojové pohotovosti ČSLA.**

V širším (strategickém) pojetí bojové pohotovosti je vědeckotechnický rozvoj realizován v ČSLA v celém komplexu opatření. ČSLA je vybavována moderní vojenskou technikou a zbraněmi s vysokou technickou úrovní, které se plně vyrovnají a v některých ukazatelích předčí parametry bojové techniky nepřítele.

Jsou zaváděny různé automatizované systémy, radioelektronika a výpočetní technika. Rozšířila se základna pro mechaniz-

zaci procesů bojové činnosti, včetně systému velení.

V týlových službách se zvýšila pohotovost zásob materiálu vysokým stupněm paletizace a využitím nových technických prostředků pro manipulaci s materiálem všeho druhu.

V technických službách byl zkvalitněn racionálně provozní systém, zdokonaleno konzervování a rychlé dekonzervování uložené bojové techniky apod.

Byla zmodernizována učebně výcviková základna a vytvořeny podmínky pro vyšší technické myšlení vojáků a pro získání pevných návyků k ovládání soudobé bojové techniky, zbraní, přístrojů a zařízení.

V užším (taktickém) pojetí bojové pohotovosti je vědeckotechnický pokrok realizován ve všech kritériích. V oblasti uvědomování vojsk a vojáků z povolání jsou postupně zaváděny do ČSLA nejmodernější, plně automatizované systémy, umožňující vyhlášení signálu bojové pohotovosti od ministerstva národní obrany až k vykonavatelům ve vteřinových lhůtách. Pro porozumění vojáků z povolání v bytech i mimo byty je vyvíjeno zařízení, které akustickými signály i fonickými výzvami zabezpečí jejich informaci o úkolech, které mají při uvádění do bojové pohotovosti plnit v rámci povinností uložených bojovým rozdělením.

V oblasti vyvádění vojsk z kasáren byla uskutečněna řada opatření v technickém vybavení parků, která umožňují rychlé a organizované opuštění kasáren bojovou technikou a orientují řidiče bojové techniky na nařazený stupeň bojové pohotovosti. Nakládání pohyblivých zásob bylo zmechanizováno a urychleno vysokým stupněm paletizace materiálu všeho druhu.

V oblasti velení při uvádění vojsk do bojové pohotovosti byl zaveden nový systém, který zabezpečuje řízení vyváděných vojsk z kasáren ihned po vyhlášení bojového poplachu a dosažení jejich pohotovosti v prostorech soustředění v plánovaných časových lhůtách. Pro velení vojskům v této situaci byla vybudována odolná pracoviště, vybavená různými automatickými, poloautomatickými i mechanickými prostředky a přístroji, které umožňují orgánům získat přehled o činnosti vojsk a přijetí optimálního rozhodnutí pro další činnost.

Kvalitativní změny ve vybavení vojsk ČSLA moderní bojovou technikou, množstvím různých technicky náročných přístrojů a zařízení, rozsáhlé zavádění mechanizace, automatizace, dálkového ovládání a samočinných počítačů změnilo vojenskou činnost našich vojáků. Voják musí

přijímat a vyhodnocovat nesčetné množství informací různých měřicích přístrojů a signalizačních zařízení a rychle a správně na ně reagovat, často bez vlivu svých nadřazených (vojáků z povolání). To klade nové, vyšší požadavky na morálně bojové vlastnosti vojáků, především na jejich uvědomělost, odpovědnost, ukázněnost a vysoké bojové mistrovství.

Vědeckotechnický pokrok v ČSLA silně ovlivňuje **politické uvědomění našich vojáků** a formuje jejich osobnost. Působí zprostředkovaně novými společenskými vztahy a sociálními podmínkami i přímo novými zvyklostmi, tradicemi a obyčejí. Zesiluje některé rysy intelektu našich vojáků, jako je hloubavost, kritičnost, aktivita a iniciativa. Vytváří nové prostředí, způsob života i zcela nové struktury kolektivů. Lidé a technika jsou spojováni v různé celky a systémy a jednotlivé prvky těchto systémů se dostávají do složitých vzájemných souvislostí. Na jedné straně dochází ke sblížení funkcí mužstva a velitelů (v tom smyslu, že činnost mužstva se stává stále více kvalifikovanou) a na druhé straně se prudce zvyšuje úloha řídicích funkcí velitelského sboru. Prostorů vybavených moderní technikou vede k získávání a rozšiřování technických znalostí a nových odborností.

Výchovu k uvědomělosti je nutné založit na aktivní ideové výchovné práci velitelů, štábů, politických a stranických orgánů a organizací. Hlavní důraz musí být položen na objasňování marxisticko-leninského pojetí vědeckotechnického rozvoje, jeho třídní podstaty, vedoucí úlohy dělnické třídy v tomto procesu, na správné pojetí úlohy vědeckotechnické inteligence a vojenských mas, na prohlubování socialistického vlastnictví a proletářského internacionalismu.

V agitační a propagandistické práci je proto účelné, při zabezpečení nezbytné míry utajení, objasňovat nejen vědeckotechnické úspěchy v ČSLA, ale i úspěchy našich spojenců. Účinně je třeba využívat fakta a argumenty o kvalitě našich zbraní a bojové techniky, s nimiž se vojáci bezprostředně setkávají u svých jednotek. K dobrým výsledkům přispívá též estetická, živá, názorná technická agitace v ubytovacích prostorech a parcích.

Důležitou úlohu v ideové výchovné práci má vysvětlování podstaty buržoazní a revizionistické interpretace vědeckotechnického rozvoje. Buržoazní ideologové redukuje vědeckotechnický rozvoj jen na jeho technickou a technologickou stránku a zastírají jeho třídní obsah i jeho perspektivy. V různých tiskovinách i v rozhlaso-

vém vysílání vědomě zveličují a nadsazují takticko-technická data různé techniky a přístrojů, ačkoli jde často pouze o prototypy dosud běžně nepoužívané a tedy praxí neproověřené. Obvykle jde o reklamní záležitost jednotlivých výrobních firem, jejíž cílem je získat výhodné zakázky, zvláště v ozbrojených silách států Severoatlantického paktu. To vše je třeba vojákům objasňovat a postavit proti nepřátelské propagandě reálná fakta.

Je nutné vysvětlovat, že nemá-li vlastní útvar techniku, která v technických parametrech převyšuje danou zahraniční novinku, neznamená to, že taková technika není u dalších útvarů ČSLA nebo u spojeneckých armád.

V cizích armádách se mohou jednotlivé typy bojové techniky vyrovnávat naší výzbrojí. V souvislosti s tím je nutné vojákům objasňovat nezbytnost předčít pravděpodobného protivníka zlepšováním bojového výcviku, zkracováním norem bojové pohotovosti, výtečným zvládnutím bojové techniky apod.

Zvláště účinně působí na vytváření politického uvědomění našich vojáků technická příprava (včetně praktického výcviku a ošetřování techniky). Napomáhá rozvíjení důvěry v sílu zbraní a bojové techniky, formování psychických vlastností nezbytných pro účinné používání zbraní ve složitých a vypjatých podmínkách. Síla ideového působení technické přípravy na politické uvědomění je přitom úměrně závislá na osobním přesvědčení těch vojáků z povolání, kteří tuto technickou přípravu řídí a vedou.

Výchova k politickému uvědomění příslušníků ČSLA při technické přípravě je nutné zahájit již od prvního dne příchodu povolanců tím, že při tradičních ukázkách bojové techniky se vysvětlí též takticko-technická data a zvýrazní se jejich bojové použití proti bojové technice a zbraním nepřítelů. Tím se položí základy pozdější lásky k bojové technice a důvěry v její spolehlivost a účinnost.

Zabezpečování úkolů bojové pohotovosti v období vědeckotechnického pokroku je závislé též na výchově našich vojáků k **vysoké odpovědnosti** za svěřenou bojovou techniku, zbraně, přístroje a zařízení. Jediný slabě vycvičený voják, nebo neodpovědný voják, může neznalostí, nekázní, chybou obsluhou nebo nezodpovědností zdržet nebo zmařit splnění zásadního bojového úkolu. Např. opožděné odpálení rakety nebo start raketonosného letounu pro chybu kteréhokoli člena obsluhy může způsobit nenapravitelnou škodu. To platí při-

rozeně i o ostatních kolektivních družích zbraní u všech druhů vojsk a služeb.

Proto nároky na velitele, politické pracovníky, štáby a technické kádry při výchově a výcviku našich vojáků k odpovědnému plnění úkolů stále narůstají.

Neméně důležitým prvkem při zabezpečování úkolů bojové pohotovosti v období vědeckotechnického pokroku je **uvědomělá kázeň** všech příslušníků ČSLA. Obrovská účinnost soudobých zbraní vyžaduje, aby vojáci byli vysoce ukázněni, dovedli překonávat strach z ohrožení vlastního života a je-li to nezbytné, neváhali položit i svůj život za vítězství.

Ukázněnost příslušníků ČSLA umožňuje plnit plánované časové normy, soustředit úsilí na splnění denních úkolů vyčleněných bojových směn vojsk PVOS a letectva, strážní služby, zabezpečuje vysoký koeficient bojeschopnosti bojové techniky apod.

Naproti tomu nekázeň v dodržování zásad racionálně provozního cyklu vede k haváriím a poruchovosti bojové techniky a tím ke snížení její bojeschopnosti, nedodržení opatření boje proti alkoholismu snižuje schopnost řidičů a obsluh bojové techniky splnit úkoly v krátkých časových lhůtách, neplnění řádů a předpisů vyvolává neorganizovanost a pasivitu atd.

Morálně politické vlastnosti příslušníků ČSLA se při veškerém jejich významu mohou stát reálnou silou vítězství jen tehdy, jsou-li provázeny **profesionálním vojenským mistrovstvím**. Rychlost vědeckotechnického rozvoje klade na příslušníky ČSLA nové požadavky, neboť musí v daném časovém rozmezí pracovat rychleji, lépe a spolehlivěji než dříve. Proto se stává zvládnutí bojové techniky jedním z nejdůležitějších kritérií bojové pohotovosti.

Splnění tohoto požadavku vylučuje nevědomost, negramotnost a povrchnost. Naopak, nová bojová technika a nové vojenské odbornosti vyžadují značně vysoký rozsah znalostí a jejich rychlé osvojování.

Aktivizování znalostí (zvláště technických) a zdokonalování vojenského myšlení vytváří kladné morálně psychologické podvědomí vojáků. Technicky vzdělaný voják, který dobře zná přidělenou techniku a výzbroj, způsoby jejich racionálního používání a jejich možnosti a dovede odstraňovat poruchy, je schopen i při značném morálním a psychologickém vypětí ve složitě situaci zvolit optimální variantu činnosti, rozumově řešit rozhodující úkoly, jednat rozhodně, houževnatě, odvážně, iniciativně až do splnění úkolu.

Naopak malá znalost svěřené bojové techniky, zbraní a přístrojů, nízká informovanost v technických otázkách vede

k nesystematickému myšlení, k dezorganizaci a i v jednoduchých situacích vyvolává pocit nejistoty, bezradnosti, vede ke ztrátě sebeovládání (strachu a panice) a k chybám v činnosti.

Proto je nutné vojáky učit co nejlépe využívat čas ke zvyšování své kvalifikace, naučit se rychlému soustředění, v nejkratší době rozpoznat, co je hlavní a co vedlejší, hledat nejrychlejší cestu ke splnění úkolu. Toto úsilí se může projevit v různých podobách — např. v úsilí zasáhnout cíl prvním výstřelem, zvládnout vyšší odbornost (třídnost), snížit normy apod. Proto jedním z trvalých úkolů výchovy a výcviku by mělo být skoncovat s průměrností a usilovat, aby každý jednotlivec a jednotka dosáhla mistrovského zvládnutí svého oboru.

Ústřední výbor KSČ a velení ČSLA považuje za nutné, aby se boj za vědecko-

technický pokrok stal nedílnou a podstatnou součástí veškeré řídicí a organizátorské práce, aby se stal východiskem a obsahem plánovací činnosti od ministerstva národní obrany až po útvary a jednotky, aby úsilí o využití všech možností vědeckotechnického pokroku se stalo základní metodou zabezpečení vysoké bojové pohotovosti ČSLA.

Splnění tohoto úkolu můžeme dosáhnout dalším prohlubováním mezinárodní vědeckotechnické a hospodářské spolupráce v rámci naší socialistické soustavy, všestranným zvyšováním efektivnosti vlastního vědeckotechnického rozvoje a výroby výzbroje a vojenské techniky, náročným plněním úkolů výchovy a výcviku vojsk, rozvojem tvůrčí iniciativy všech příslušníků ČSLA a odhalováním všech rezerv, které dosud máme ve všech oblastech života vojsk.